

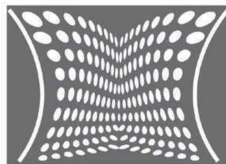
ΑΝΤΡΕΑΣ Κ. ΦΥΛΑΚΤΟΥ

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ
ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΕΛΛΗΝΙΚΟΣ
ΜΥΘΟΣ

Β' ΤΟΜΟΣ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΕΣ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ
ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΕΛΛΗΝΙΚΟΣ
ΜΥΘΟΣ

Β' ΤΟΜΟΣ

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις της κυπριακής νομοθεσίας και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής άδειας του εκδότη κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο (ηλεκτρονικό, μηχανικό ή άλλο) αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κύπρου

Αντρέας Κ. Φυλακτού: Κωστής Παλαμάς και Αρχαιοελληνικός Μύθος

Διόρθωση: Χρυσούλα Γραμμένου

Σελιδοποίηση: Ραλλού Ρουχωτά

Copyright© 2024 Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κύπρου & Αντρέας Κ. Φυλακτού
για την ελληνική γλώσσα σε όλο τον κόσμο, Λευκωσία, Οκτώβριος 2024

ISBN: 978-9925-553-71-6

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΕΣ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΥΠΡΟΥ

Πανεπιστήμιο Κύπρου

Λεωφ. Πανεπιστημίου 1,

2109 Αγλαντζιά, Λευκωσία

Τ.Θ. 20537, 1678 Λευκωσία, Κύπρος

Ηλ. Ταχ.: pek@ucy.ac.cy

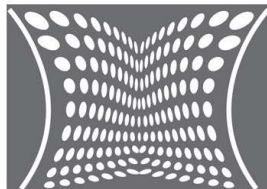
Ιστοσελίδα: <https://www.ucy.ac.cy/panekey>

ΑΝΤΡΕΑΣ Κ. ΦΥΛΑΚΤΟΥ

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ
ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΕΛΛΗΝΙΚΟΣ
ΜΥΘΟΣ

Β' ΤΟΜΟΣ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΕΣ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΜΕΡΟΣ Β΄

ΤΑ ΑΡΧΑΙΟΕΛΛΗΝΙΚΑ ΜΥΘΟΛΟΓΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	11
Β. ΑΛΛΕΣ ΘΕΟΤΗΤΕΣ	11
Οι Γίγαντες.....	11
Οι Τιτάνες. Ο Προμηθέας, ο Επιμηθέας και ο Βριάρεος.....	17
Κένταυροι και Λαπίθες. Ο Χείρωνας και ο Ιξίονας.....	26
Αμαζόνες	33
Χάριτες	37
ΗΉβη και η Πανδώρα.....	46
Ερινύες.....	49
Λάμιες. Η Φάγοσσα, η Αμαρτία, η Μορμώ, η Λαμπετώ, η Έμπουσα.....	55
Άρπυιες. Ίριδα.....	62
Η Νέμεση.....	65
Γ. ΗΜΙΘΕΟΙ ΚΑΙ ΗΡΩΕΣ ΤΗΣ ΘΗΒΑΣ.....	67
Ηρακλής	67
Γέννηση και ανατροφή του Ηρακλή	70
Η καταγωγή του Ηρακλή.....	76
Λερναία Ύδρα	78
Στάβλος του Αυγεία.....	79
Ανταίος	81
Εσπερίδες, Άτλαντας και Ατλαντίδα.....	81
Ομφάλη.....	86
Ύλας	87
Νέσσος.....	89
Λίχας	90
Ηρακλείδες.....	91
Αμφίονας.....	95
Οιδίποδας και Ιοκάστη.....	97
Αντιγόνη, Ισμήνη, Ετεοκλής και Πολυνείκης.....	100
Τειρεσίας.....	103
Σφίγγα και Τραγέλαφοι.....	104

Δ. ΗΜΙΘΕΟΙ ΚΑΙ ΗΡΩΕΣ ΤΟΥ ΤΡΩΙΚΟΥ ΚΥΚΛΟΥ	111
Αχιλλέας.....	111
Η μορφή, η ασπίδα και τα άλογα του Αχιλλέα. Ο Χείρωνας.....	115
Οδυσσέας.....	119
Οδυσσέας, Λωτοφάγοι και Κύκλωπες.....	125
Οδυσσέας και Καλυψώ. Ο Αίολος και οι Τυφώνες.....	129
Οδυσσέας, Λαιστρυγόνες και Σειρήνες.....	135
Οδυσσέας, Σκύλλα και Χάρυβδη.....	140
Οδυσσέας και Κίρκη.....	142
Η Πηνελόπη και ο Τηλέμαχος.....	147
Ο Εύμαιος και ο Άργος.....	151
Ναυσικά, Αλκίνοος, Αρήτη και Φαίακες.....	152
Ο Φήμιος και ο Δημόδοκος.....	158
Ελένη.....	163
Αίαντας.....	170
Αίαντας ο Λοκρός.....	174
Νέστορας.....	175
Ιφιγένεια.....	177
Φιλοκτήτης.....	180
Θερσίτης.....	181
Έκτορας και Ανδρομάχη.....	182
Πρίαμος.....	185
Εκάβη.....	186
Πολυξένη.....	188
Κασσάντρα.....	190
Πάρης.....	193
Μενέλαος.....	194
Αγαμέμνονας.....	195
Ε. ΗΡΩΕΣ ΚΑΙ ΗΡΩΙΔΕΣ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ	197
Αιγέας.....	197
Θησέας.....	201
Θησέας, Μινώταυρος και Πασιφάη. Ο λαβύρινθος, ο Δαίδαλος και ο Ίκαρος. Η Αριάδνη.	209
Θησέας, Ελένη και Αντιόπη.....	212
Θησέας, Φαίδρα και Ιππόλυτος.....	215
Θησέας και Προκρούστης.....	218
Κόδρος και Κραναός.....	219
Οι Τυραννοκτόνοι της Αθήνας.....	222

Z. ΗΡΩΕΣ ΚΑΙ ΗΡΩΙΔΕΣ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ.....	225
Μίνωας και Ραδάμανθς.....	225
Επιμενίδης.....	227
ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	231
ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ.....	245
ΕΠΙΛΟΓΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ.....	279
Εργογραφία Κωστή Παλαμά.....	279
Εκδόσεις αρχαίων ελληνικών κειμένων.....	288
Λατίνοι συγγραφείς.....	293
Ελληνική Μυθολογία.....	294
Λεξικά αρχαίας ελληνικής και λατινικής γλώσσας.....	294

ΜΕΡΟΣ Β΄

ΤΑ ΑΡΧΑΙΟΕΛΛΗΝΙΚΑ ΜΥΘΟΛΟΓΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Β. ΑΛΛΕΣ ΘΕΟΤΗΤΕΣ

Οι Γίγαντες

Στο δεύτερο μέρος του *Ύμνου (Β΄)*, ο ποιητής δίνει ιδιαίτερη σημασία στο πώς αντιδρά ο Άδης στη γέννηση της θεάς Αθηνάς. Η αρνητική συμπεριφορά του εκδηλώνεται με τη γέννηση των Γιγάντων (Α΄ 184 - 1.184-185), οι οποίοι περιγράφονται με τα πιο μελανά χρώματα:

Κι ο Άδης ο αμίλητος ζηλεύει που τη βλέπει
και μέσ' στα μαύρα Τάρταρα γοργά γεννοβολάει
κι από τα Τάρταρα γοργά στον κόσμο ξεπετάει
τους Γίγαντες, κακά στοιχειά, τον κόσμο ν' αφανίσουν.
Νυχτώνει χώρα ολόκληρη του καθενός ο ίσκιος
και τα θεόρατα βουνά μοιάζουν παιδάκια εμπρός τους.
Έχουν κεφάλια αμέτρητα κ' εκατοστάδες χέρια,
κι όταν τα μύρια στόματα τ' ανοίγουν και μουγκρίζουν,
θαρρείς χιλιάδες δράκοντες, ταύροι, λιοντάρια, λύκοι,
με μύριες κράζουνε φωνές και μια φοβέρ' αφήνουν. [...]
[...] Όση λαμπράδα η Αθηνά σκορπά ψηλά στα ουράνια
τόση μαυρίλα οι Γίγαντες βαθιά στη χτίση απλώνουν.
Στον Όλυμπο με μάνητα τα μάτια τους υψώνουν
και λυσσασμένοι χύνονται να φτάσουν την κορφή του.
Θαρρείς η νύχτα βάλθηκε να σβύση την ημέρα! [...]

Σύντομη αναφορά στους Γίγαντες απαντά, επίσης, στο ΙΑ΄ του *Ύμνου (Α΄ 203 - 1.201)*. Πρόκειται για το ανάγλυφο της ασπίδας της Αθηνάς, το οποίο φιλοτέχνησε ο Ήφαιστος και σ' αυτό απεικονίζονται οι Γίγαντες:

[...] Απάνου στις ασπίδας σου τ' απάρθενο χρυσάφι
σου σκάλισε τους Γίγαντες ένας θεός τεχνίτης

την ώρα που τον Όλυμπο χυμάν και φοβερίζουν,
κ' έτσι εκεί πάνου μια ζωή τη χάρισε και η Τέχνη
παντοτεινή στη λύσσα τους και στη δική σου νίκη! [...]

Για την ασπίδα της Αθηνάς που φιλοτεχνήθηκε από τον Φειδία γίνεται λόγος σε άλλο μέρος της εργασίας αυτής.

Παρόλο που η αναφορά του Παλαμά στους Γίγαντες είναι εντελώς πρωτότυπη, ωστόσο, κάποιες λεπτομέρειές της παραπέμπουν στην αρχαία ελληνική γραμματεία και ιδιαίτερα στον Όμηρο, στον Ησίοδο και στον Πίνδαρο. Ο Ησίοδος (βλ. *Θεογονία*, 183-6) αναφέρει πως οι Γίγαντες ήταν θεότητες που ξεπήδησαν από το αίμα του Ουρανού που έπεσε στη γη. Αυτός ήταν ο λόγος για τον οποίο η Γη θεωρήθηκε η μητέρα των Γιγάντων.

[...] ὄσσαι γὰρ ραθάμιγγες ἀπέσσυθεν αἱματόεσσαι,
πάσας δέξατο Γαῖα· περιπλομένων δ' ἐνιαυτῶν
γείνατ' Ἐρινῦς τε κρατερὰς μεγάλους τε Γίγαντας,
τεύχεσι λαμπομένους, δολίχ' ἔγχεα χερσὶν ἔχοντας [...]

Η μάχη που δόθηκε με τον Δία και τους άλλους ολύμπιους θεούς, μοιάζει με την επανάσταση των Τιτάνων εναντίον του Ουρανού. Η Γη, σύμφωνα με τον Απολλόδωρο (βλ. *Βιβλιοθήκη*, 1.6.1), αγνοούσε τη μοίρα των άλλων παιδιών της, των Τιτάνων, και γέννησε τους Γίγαντες, τους τερατώδεις και ανίκητους γίγαντες, με τις φοβερές μορφές και τις ουρές δρακόντων.

Περιγραφή που πλησιάζει πολύ στα όσα αναφέρει ο Παλαμάς (ΙΑ'), για τους Γίγαντες και την αναταραχή που δημιουργήθηκε στον Όλυμπο, όπως αναφέρθηκε παραπάνω, δίνει ο Ησίοδος, στη *Θεογονία* (στ. 674 κ.ε.) του. Οι Τιτάνες και οι Γίγαντες, όπως τονίζεται και σε άλλο μέρος της εργασίας αυτής, αποτελούν για τον Παλαμά το ίδιο είδος, παρόλο που σε αρχαίους συγγραφείς υπήρχε διάκριση ανάμεσα στις δύο αυτές ομάδες των υπερφυσικών αυτών όντων:

[...] Οἱ τότε Τιτήνεσσι κατέσταθεν ἐν δαΐ λυγρῇ
πέτρας ἠλιβάτους στιβαρῆς ἐν χερσὶν ἔχοντες.
Τιτήνες δ' ἐτέρωθεν ἐκαρτύναντο φάλαγγας
προφρονέως, χειρῶν τε βίης θ' ἅμα ἔργον ἔφαινον
ἄμφοτεροι· δεινὸν δὲ περίαχε πόντος ἀπείρων,
γῆ δὲ μέγ' ἐσμαράγησεν, ἐπέστενε δ' οὐρανὸς εὐρύς
σειόμενος, πεδόθεν δὲ τινάσσετο μακρὸς Ὀλυμπος
ρίπη ὑπ' ἀθανάτων, ἔνοσις δ' ἴκανε βαρεῖα
Τάρταρον ἠερόεντα, ποδῶν τ' αἰπεῖα ἰωῆ
ἀσπέτου ἰωχοῖο βολάων τε κρατερῶν·

‘Ὡς ἄρ’ ἐπ’ ἀλλήλοις ἴεσαν βέλεα στονόεντα.
 Φωνή δ’ ἀμφοτέρων ἴκετ’ οὐρανὸν ἀστερόεντα
 κεκλομένων· οἳ δὲ ξύνισαν μεγάλῳ ἀλαλητῶ. [...]

Την ίδια περίπου εικόνα παρουσιάζει και ο Απολλόδωρος στη *Βιβλιοθήκη* (1.6.1) του.

Θα μπορούσαμε, επίσης, να συσχετίσουμε την αναφορά του Παλαμά στους Γίγαντες και με όσα αναφέρει και ο Όμηρος στην *Οδύσσειά* του. Είναι άγριοι και πολεμοχαρείς και καταδιώκουν τους ανθρώπους. Ο Πausanias στην *Ἑλλάδος Περιήγησίν* του (8.29.2) αναφέρει πως ο Όμηρος ενώ στην *Ιλιάδα* δεν κάμνει καθόλου μνεία στους Γίγαντες, στην *Οδύσσεια* (η 59 κ.ε., κ 120 κ.ε.) παρομοιάζει τους Λαιστρυγόνες με τους Γίγαντες. Υποστηρίζει, επίσης, πως οι Γίγαντες είναι θνητοί και πως δεν προέρχονται από θεϊκή γενιά.

Ο Ησίοδος (βλ. *Θεογονία*, 49-50, 184-186), σε αντίθεση με τον Όμηρο, θεωρεί τους Γίγαντες ότι έχουν θεϊκή καταγωγή. Ξεπήδησαν από το αίμα που έπεσε στη γη από τον Ουρανό. Μητέρα τους, επομένως, είναι η Γη, όπως αναφέρθηκε και παραπάνω.

Αναφορές στους Γίγαντες απαντούν, επίσης, και στον Πίνδαρο («Νεμεόνικος», 4, 27-30) και σε άλλους συγγραφείς.

Από τα παραπάνω κείμενα του Παλαμά, φαίνεται πως οι λεπτομέρειες στην περιγραφή των Γιγάντων αντλούνται από τον Ησίοδο.

Οι Γίγαντες, χωρίς η περιγραφή τους να απομακρύνεται από τον Ησίοδο, απαντούν, επίσης, και στο αρχαιότεμο ποίημα «Ηγησώ», από τους «Τάφους του Κεραμεικού» (Α' 249 - 1.250). Πρόκειται για την παράσταση στο κέντημα των «αρχοντικών παρθένων» του πέπλου της Αθηνάς με τη σκηνή της μάχης της Αθηνάς με τους γίγαντες:

[...] κι άλλες κεντούν δεξιά ζερβά και γύρω της κ' εμπρός της
 τους Γίγαντες, ανήμερα θεριά, του κόσμου σκιάχτρα... [...]

Ένας από τους Γίγαντες ήταν ο Εγκέλαδος, ο οποίος προκαλούσε τους σεισμούς, και, σύμφωνα με την αρχαιοελληνική μυθολογική παράδοση, ήταν γιος του Τάρταρου και της Γης. Σύμφωνα με τον Pausanias (8.47.1), αλλά και τον Απολλόδωρο (*Βιβλιοθήκη*, 1.6.2), σκοτώθηκε από το άρμα της Αθηνάς που, στη συνέχεια, του έριξε από πάνω του το νησί της Σικελίας. Ο Εγκέλαδος απαντά στο έργο του Παλαμά μια μόνο, ίσως, φορά, βλ. «Ο Ανατόλ Φρανς και η κλασική παράδοση», *Πεζοί δρόμοι*, Β' (I' 182):

[...] καθώς η αίγλη του Ολύμπου είναι το στεφάνωμα των Ολυμπίων ύστερ' από τη σύρραξη, τρομακτική και καταπληκτική προς τέρατα Εγκελάδων και Βριάρεων. [...]

Ο Παλαμάς αναφέρεται ονομαστικά και σε έναν άλλο από τους Γίγαντες. Πρόκειται για τον Γίγαντα Τιτύο, του οποίου το όνομα απαντά, επίσης, μόνο μια φορά και σε αυτήν αρνητικά, για να δηλώσει συλλογικά όλους τους Γίγαντες. Τον κατατάσσει μαζί με τον Κέρβερο, τον Σίσυφο, τον Τάνταλο και τις Στύγες, βλ. «Ο θρίαμβος», *Βωμοί*, Β' (Ζ' 47 - 6.50):

[...] Κέρβεροι, Τάνταλοι, Τιτυοί, και Σίσυφοι και Στύγες [...]

Σύμφωνα με την ομηρική παράδοση, ο Τιτύος ήταν γιος της Γαίας, ζούσε στην Εύβοια, υπήρξε πατέρας της Ευρώπης και τιμωρήθηκε να ζει στον Άδη. Η σειρά με την οποία ο Παλαμάς τοποθετεί τους αρχαίους ήρωες δίνει την εντύπωση πως είχε υπόψη του την *Οδύσσεια*.¹

Ένας άλλος Γίγαντας, σύμφωνα με την αρχαιοελληνική μυθολογία, ήταν ο ωραίος Ωρίωνας. Πέρα από μια πρώτη εμφάνιση στο πρώτο μέρος του *Ύμνου*, η παρουσία του γίγαντα αυτού δεν είναι συχνή.

Είναι φανερό πως, τις σύντομες αυτές ονομαστικές αναφορές τις αντλεί από την αρχαιοελληνική μυθολογία, χωρίς να υπεισέρχεται σε περιγραφές επεισοδίων ή σε λεπτομέρειες από τη ζωή του ήρωα. Ο Παλαμάς, αναφερόμενος στο άστρο του Ωρίωνα, φανερώνεται και ένας καλός γνώστης των αστερισμών. Δεν παραλείπει, ακόμη, να ενημερώνει και για τον τόπο της καταγωγής του Ωρίωνα, την Τανάγρα.

Στην πρώτη του παρουσία, σε παρομοίωση, στο έργο του Παλαμά, στον *Ύμνο της Αθηνάς*, ο Ωρίωνας, πρώτος ανάμεσα στα άλλα αστέρια βρίσκεται στον ουρανό και φωτίζει τον κόσμο (ΙΑ' Α' 203 - 1.201):

[...] Το μέτωπό σου ασκέπαστο ξανοίγεται από πέρα
σαν άστρο του Ωρίωνα, πρώτο στ' αστέρια τ' άλλα. [...]

Στους *Χαιρετισμούς της Ηλιογέννητης*, 7, (Γ' 269 - 2.121-2), ο Ωρίωνας λούζεται στα φανταστικά νερά του Ηριδανού ποταμού, μαζί με τους Κένταυρους:

[...] όπου μέσ' στ' αστρόχυτα νερά
των Ηριδανών φαντάζεσαι
πως οι Κένταυροι θα λούζονται κ' οι Ωρίωνες,
όπου οι Πήγασοι πετούν με τους Αϊτούς
κι όπου οι Μέδουσες λιθώνουν [...]

Η θέση του Ωρίωνα στο διάστημα, είναι δίπλα στον Γαλαξία και στα άλλα ζώδια, στις «Πατρίδες», 11 (Γ' 23 - 2.153):

Γύρω στο εφτάστερο τ' Αμάξι ουρανοδρόμοι
αμέτρητοι, γιγάντων κόσμοι και θηρίων,
ο Γαλαξίας, ήλιων ωκεανός, ο Ωρίων,
τα Ζώδια, του Απείρου τέρατα και τρόμοι. [...]

Ο Ωρίωνας δεν απουσιάζει από πεζά κείμενα του Παλαμά. Από την αφορμή της παρουσίασης του βιβλίου της Β. Π. Ευαγγελίδου, *Έπεα πτερόεντα*, στο περ. *Εστία*, βλ. *Συγγραφείς και Βιβλία*, «Β. Π. Ευαγγελίδου, *Έπεα πτερόεντα*» (ΙΕ' 112), η οποία καταγόταν από την Τανάγρα, δεν παραλείπει να αναφέρει και τον Ωρίωνα:

[...] Η Ταναγραία ποιήτρια δεν έψαλλε «δωρίδι φωνή», ως ο μέγας αυτής αντίζηλος, αλλ' εποίει εις το εγχώριον ιδίωμα, εξύμνει εγχωρίους θρύλους και μύθους και θεούς, και ο προσφιλής ήρωσ των στίχων της ήτο και της πατρίδος της ο προσφιλής ήρωσ, ο Ταναγραίος Ωρίων [...]

Η λεπτομέρεια της αναφοράς του Παλαμά στον τόπο της καταγωγής του Ωρίωνα είναι ένα στοιχείο που ίσως να αντλείται από τον Πausανία (βλ. *Έλλάδος περιήγησις*, 9.20.3):

[...] ἔστι δ' Ωρίωνος μνημα ἐν Τανάγρα [...]

Αξίζει, ακόμη, να αναφερθεί πως ο Παλαμάς στο παραπάνω άρθρο του, ξεκινώντας από μια γυναίκα – ποιήτρια, παίρνει την αφορμή για να αναδείξει τους γυναικείους χαρακτήρες των αρχαίων τραγωδιών και να υπενθυμίσει τις πιο σημαντικές αρχαίες ελληνίδες ποιήτριες: τη Σαπφώ, την Κόριννα, τη Μύρτιδα, την Ήρινα, την Πράξιλλα, την Τελέσιλλα κ.ά. Για μια, ακόμη, φορά ο ποιητής φανερώνει το μεγάλο ενδιαφέρον, όπως, επίσης, και την ευρεία γνώση του για την αρχαιοελληνική γραμματεία.

Αναφορές στον Ωρίωνα απαντούν στον Όμηρο (βλ. *Ίλιάς* Σ 462, *Όδύσσεια* ε 92, 121-124), στον Pausανία, στον Ευριπίδη (βλ. *Έκάβη* 1089, *Έλένη* 1478, *Ίων* 1132)² κ.ά.

Σύντομη αναφορά σε ένα άλλο αστέρι, μυθολογικής καταγωγής, απαντά στο έργο του Παλαμά. Πρόκειται για τον Σείριο, τον λαμπρότερο από τους απλανείς αστέρες που και στις δύο σύντομες αναφορές του, σε μεταφορά, η μια σε πεζό κείμενό του και η άλλη σε ποίημά του, απαντά πάντοτε μαζί με άλλους αστερισμούς. Τους δυο ήρωες του Σέξπιρ και του Γκαίτε, τον Άμλετ και τον Φάουστ, τους χαρακτηρίζει λαμπρά αστέρια της παγκόσμιας λογοτεχνίας, βλ. «Σουρής», *Τα πρώτα κριτικά* (Β' 458):

[...] Ο Αμλέτος και ο Φάουστ, ο Γαλαξίας και ο Σείριος [...]

Οι αρχαίοι Έλληνες (βλ. Ησίοδου, *Έργα και Ημέραι*, 417, *Άσπις Ηρακλέους*, 397, Ευριπίδη, *Έκάβη*, 1103)³ τοποθετούσαν τον Σείριο κοντά στον Ωρίωνα, βλ. *Οι Χαιρετισμοί της Ηλιογέννητης*, 7 (Γ' 269 - 2.122):

[...] Κι όπου οι Μέδουσες λιθώνουν,
όπου γίγαντες διαβαίνουν Σείριοι [...]

Ο Παλαμάς, στον Ύμνο του, εκτός από τους παραπάνω Γίγαντες, ανακαλεί, αλιεύοντας, ίσως από τον Ησίοδο, και τους Εκατόγχειρες, Γίγαντες και αυτούς, οι οποίοι συγκρίνονται με τη θεά Αθηνά. Πρόθεσή του είναι, ίσως, να προβάλει τα χαρακτηριστικά της Αθηνάς, την αγνότητά της, την καλοσύνη της και να την επαινέσει για τη δικαιοσύνη της. Δεν παραλείπει, επίσης, υπαινικτικά, να σημειώσει πως ένας από τους Γίγαντες, ο Εγκέλαδος, όπως σημειώθηκε και παραπάνω, μετά την τιμωρία του από την Αθηνά, θάφτηκε κάτω από ένα βουνό. Οι στίχοι του αυτοί δεν απέχουν πολύ από τους στίχους του Ησίοδου, βλ. *Ο ύμνος της Αθηνάς*, Γ' (Α' 187 - 1.187), *Θεογονία* (στ. 147 κ.ε.):

[...] Δεν είς' εσύ κακό στοιχείο, χέρια εκατό δεν έχεις [...]

[...] Κ' έχει βουνό από πάνω του σημάδι το καθένα. [...]

[...] Άλλοι δ' αὖ Γαίης τε καὶ Οὐρανοῦ ἐξεγένοντο
τρεις παῖδες μεγάλοι τε καὶ ὄβριμοι, οὐκ ὀνομαστοί,
Κόττος τε Βριάρεώς τε Γύης θ', ὑπερήφανα τέκνα.
Τῶν ἑκατὸν μὲν χεῖρες ἀπ' ὤμων ἀίσσοντο,
ἄπλαστοι, κεφαλαὶ δὲ ἑκάστω πεντήκοντα
ἐξ ὤμων ἐπέφυκον ἐπὶ στιβαροῖσι μέλεσσιν·
ἰσχὺς δ' ἄπλητος κρατερὴ μεγάλῳ ἐπὶ εἶδει. [...]

Τελευταία αναφορά στους Εκατόγχειρες απαντά σε πεζό κείμενο του Παλαμά, σε μεταφορά βλ. «Η λατρεία του Γκαίτε», Α' (ΙΓ' 274). Ο Γκαίτε, με τη σημαντική προσφορά του στα γράμματα και στη φιλοσοφία, παρομοιάζεται με τα μάτια του Άργου, γιατί μπορεί και βλέπει όλα όσα συμβαίνουν γύρω του και μπορεί να τα χρησιμοποιεί όπως και όταν θέλει, με τα εκατό χέρια του:

[...] Είναι ο φιλόσοφος του πολλαπλού με τα μάτια του Άργου και τα χέρια του Εκατόγχειρα [...]